

መመሪያ አንድ:- ከተራ ቁጥር 1-8 ያሉት ጥያቄዎች ቀጥሎ በቀረበው ምንባብ ላይ

**የተመሰረቱ ናቸው። ምንባቡን በጥሞና በማንበብ ለጥያቄዎቹ ከተሰጡት
አማራጮች መካከል ትክክል የሆነውን መልስ ምረጡ።**

የሙዚቃ ጠቢብ

ፕሮፌሰር አሸናፊ ከበደ በ1931 ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ ተወለደ። እናቱ ወ/ሮ ፋንታዬ ከቤተሰቡ ሁሉ የተለዩ የኪነጥበብ ሰው ነበሩ። ሀይማኖታዊ ይዘት የነበራቸው ግጥሞችና ስድ ንባቦች እንዲሁም ያፌዳዊ ዜማዎች ይፅፉ ነበር። በዚህም ለልጃቸው የዳዊትን መዝሙር በበገና ማታ ማታ ይጫወቱለት ነበር። የፕሮፌሰር አሸናፊ እናት የሞቱት እሱ የ9 ዓመት ልጅ እያለ ስለነበር የእናቱን ሞት ለመርሰት ተቸግሮ ነበር። በዚህም ምክንያት የሁልጊዜ የሙዚቃ ቅንብሮቹ ሀዘንን የሚጭሩ ናቸው። በምሳሌነት "እረኛው ባለዋሽንቱ" ሊጠቀስ ይችላል። ለኪነጥበብ መነሻውም እናቱ መሆናቸውን በተደጋጋሚ በራሱ አንደበት ይገልፅ ነበር።

ፕሮፌሰር አሸናፊ ለሙዚቃ የተለየ ፍቅር ማሳየት የጀመረው ገና በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት በነበረበት ጊዜ ነው። የተወሰኑ የሙዚቃ ትምህርቶችን በተማረበት በሐረር የመምህራን ማህልጠኛ ተቋም ሙዚቃ የማቀናበር ችሎታው በይበልጥ እያደገና እየጨመረ ሄደ። ከተመረቀም በኋላ በቀድሞው ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በአሁኑ አዲስ አበባ ዩንቨርስቲ ለሁለት ዓመት አስተማረ። ከዚያም ወደ አሜሪካ በመሄድ ኒዮርክ በሚገኘው ክሮችስተር ዩንቨርስቲ "ዘኢስት ማን ኦፍ ሚዩዚክዝ" የመጀመሪያ ዲግሪውን አገኘ። ወደ ኢትዮጵያ ሲመለስ የያፌድ የሙዚቃ ትምህርት ቤት ተከፍቶ ስለነበር የሙዚቃ ትምህርት ቤቱ ዳይሬክተር ሆነ። በዚያን ጊዜም የ24 ዓመት ወጣት ነበር። ወደ አሜሪካ ከመሄዱ በፊትና ከመጣም በኋላ በርካታ መዝሙሮችን ደርሷል።

ፕሮፌሰር አሸናፊ በወጣትነት ዕድሜው የኢትዮጵያን ሙዚቃ ለዓለም አስተዋውቋል። በዚህ ስራውም በንጉሡ ዘንድ አድናቆትን በማትረፉ "እረኛው ባለዋሽንት" የተባለው የመጀመሪያ ሙዚቃ እንዲያሳትም ከንጉሡ የገንዘብ ድጋር ተደረገለት። በመቀጠልም በ1962 ዓ.ም ብሔራዊ ሙዚቃ አቀናባሪ በሚል የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የመጀመሪያ ተሸላሚ ወጣት ለመሆን በቅቷል።

/ስለሞን ጥላሁንና ሥምረት ገ/ማርያም 2000ዓ.ም ከገፅ 272-280/

1. የፕሮፌሰር አሸናፊ እናት ይዕፋ የነበሩት ምን ዓይነት ዕሑፎችን ነበር?

ሀ. ሃይማኖታዊ ግጥሞችና ስድንባቦችን

ሐ. አለማዊ ዘፈኖችን

ለ. ያሬዳዊ ዜማዎችን

መ. ሀ እና ለ መልስ ናቸው።

2. ፕሮፌሰር አሸናፊ ከበደ የተወለዱት መቼ ነው?

ሀ. በ1913

ለ. በ1963

ሐ. በ1931

መ. በ1921

3. የፕሮፌሰር አሸናፊ እናት ለልጃቸው ማታ ማራ የሚጫወቱለት _____ ነው።

ሀ. ያሬዳዊ ዜማዎችን

ሐ. ባለዋሽንቱ እረኛ

ለ. የዳዊት መዝሙርን

መ. ሁሉም

4. ፕሮፌሰር አሸናፊ የሁልጊዜ የሙዚቃ ቅንብሮችን ምን አይነት ናቸው?

ሀ. ሰዎችን የሚያዝናኑ

ሐ. ሀዘንን የሚጭሩ

ሐ. ወኔን የሚቀሰቅሱ

መ. ሰዎችን የሚያስጨፍሩ

5. ፕሮፌሰር አሸናፊ ከበደ ከንጉሡ የገንዘብ ድጋፍ የተደረገለት ለምንድን ነው?

ሀ. ወጣት ሙዚቀኛ ስለሆነ

ለ. በወጣትነት ዕድሜው የኢትዮጵያን ሙዚቃ ለዓለም ስላስተዋወቀ

ሐ. እረኛው ባለዋሽንቱ የተባለውን የመጀመሪያ ሙዚቃ እንዲያሳትም

መ. በርካታ መዝሙሮችን ስለደረሰ

6. ፕሮፌሰር አሸናፊ ከቀዳማዊ ኃይለሥላሴ የመጀመሪያ ተሸላሚ ወጣት ለመሆን የበቃው በምንድን ነው?

ሀ. ለሙዚቃ የተለየ ፍቅር ስላለው

ሐ. እናቱ በልጅነቱ ስለሞቱበት

ለ. አዲስ አበባ ዩንቨርስቲ ስላስተማረ

መ. ብሔራዊ ሙዚቃ አቀናባሪ በሚል

7. የቀድሞ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ዩንቨርስቲ አሁን ማን ተብሎ ይጠራል?

ሀ. ሐረር የመምህራን ኮሌጅ

ሐ. አዲስ አበባ ዩንቨርስቲ

ለ. ኮተቤ መምህራን ኮሌጅ

መ. ክሮችስተር ዩንቨርስቲ

8. በምንባቡ የመጨረሻው አንቀፅ የገንዘብ ድጋፍ ተደረገለት ሲል

ሀ. መከታ

ለ. አለኝታ

ሐ. እገዛ

መ. ሁሉም

መመሪያ ሁለት፡- ከ9-14 ለቀረበላችሁ ቃላት ተመሳሳይ ፍቻቸውን ምረጡ።

9. ተግዳሮት

ሀ. ደክመ

ለ. ችግር

ሐ. አረጀ

መ. ፈራ

10. ጎመጀ

ሀ. ቋመጠ

ለ. መታ

ሐ. ንን

መ. ሀ እና ሐ

11. ደራ

ሀ. ሰፋ

ለ. ሞቀ

ሐ. ኮራ

መ. ተኮሰ

12. ዕሞና

ሀ. ትህትና

ለ. ምር

ሐ. ቀልድ

መ. ተመሰጠ

13. ዘለፋ

ሀ. ጉዳት

ለ. ነቀፋ

ሐ. ጥላቻ

መ. መጎሳ

14. አያሌ

ሀ. ትልቅ

ለ. ጥቂት

ሐ. ብዙ

መ. ከባድ

መመሪያ ሦስት፡- ከ15-20 ለቀረቡላችሁ ቃላት ተቃራኒ ፍቻቸውን ምረጡ፡፡

15. ህቡዕ	ሀ. ገሀድ	ለ. ስውር	ሐ. ድብቅ	መ. የማይታይ
16. ቆንቋና	ሀ. ንፋግ	ለ. ስስታም	ሐ. ለጋስ	መ. ገብጋባ
17. አመሰገነ	ሀ. አወደሰ	ለ. አሞገሰ	ሐ. አማረረ	መ. አለቀሰ
18. ሁከት	ሀ. ቂም	ለ. ረብሻ	ሐ. አምበጓሮ	መ. ሰላም
19. መቀላቀል	ሀ. ማዋሀድ	ለ. መጨመር	ሐ. መለያየት	መ. መበክል
20. ከባድ	ሀ. ቀላል	ለ. ትንሽ	ሐ. ጥቂት	መ. ብዙ

መመሪያ አራት፡- ከተራ ቁጥር 21-40 ድረስ የተለያዩ ጥያቄዎች ቀርበዋል፡፡ እያንዳንዱን ጥያቄ በጥምና በማንበብ ከተሰጡት አማራጮች መካከል ትክክል የሆነውን መልስ ምረጡ፡፡

21. አንድ አይነት የሆኑ ነገሮች በጋራ የሚጠሩበት መጠሪያ ስም ይባላል፡፡
 ሀ. የተፀውኦ ስም ሐ. የጥቅል ስም
 ለ. የወል ስም መ. የነገር ስም
22. ቢጋር በምን መልኩ ልናዋቅር እንችላለን?
 ሀ. በርዕስ መልክ ሐ. በዕረፍተ ነገር መልክ
 ለ. በድርሰት መልክ መ. ሀ እና ሐ
23. ከቀረቡት አማራጮች ውስጥ ለተፀውኦ ስም ምሳሌ ሊሆን የሚችለው ነው፡፡
 ሀ. ተማሪ ለ. ገበሬ ሐ. ነጋዴ መ. አባይ
24. ከዚህ በታች ከቀረቡት አማራጮች ውስጥ ነፃ ምዕላድ የሆነው የቱ ነው?
 ሀ. ተራራ ለ. መንገደኛ ሐ. መምህራን መ. ልብሳቸው
25. ወታደሮቻችን የሚለው ቃል በምዕላድ ተነጣጥሎ ሲፃፍ ትክክለኛው የቱ ነው?
 ሀ. ወታደሮች-አችን ሐ. ወታደር-አቻችን
 ለ. ወታደር-አች-አችን መ. ወታደር- አች-አችን
26. ሀይለ-ቃሉ መጀመሪያ ሲመጣ የአንቀፁ ቅርፅ የትኛውን ይመስላል?
 ሀ. ለ. ሐ. መ.
27. በመነገር፣ በመተረት ወይም በመዜም የሚከናወን ቃላዊ ፈጠራ ምን ይባላል?
 ሀ. መዚቃ ለ. ሥነ-ቃል ሐ. ሥነ-ግጥም መ. ሥነ-ፅሁፍ
28. ይችን ማጭዴን ሆዲን አሟታል፣
 እየቆረጠ ያጋድማታል፡፡
 ይህ ቃላዊ ግጥም የ _____ ነው፡፡
 ሀ. የፋከራ ቃላዊ ግጥም ሐ. የአጨዳ ግጥም
 ለ. የሙሾ ግጥም መ. የዘፈን ግጥም

29. አይኔን ግንባር ያርገው ብላችሁ አትማሉ፤

ይቸግራል እና _____ ።

ይህን ቃላዊ ግጥም በክፍት ቦታው ገብቶ ሊያሟላ የሚችለው የቱ ነው?

ሀ. ለምንድን አትበሉ

ሐ. ወዴት ነው አትበሉ

ለ. ከእኔ አትጣሉ

መ. መሪ ማባበሉ

30. በበጋ እራስ ቢሉት ፀሐይ እየፈራ፤

በሐምሌ እራስ ቢሉት ዝናብ እየፈራ

ልጁ እንጀራ ቢለው በጅብ አስፈራራ

ይህ ቃላዊ ግጥም ለምን ዓይነት ሰው የሚገጠም ይመስላችኋል?

ሀ. ለብልጥ ገበሬ

ለ. ለሰነፍ ገበሬ

ሐ. ለሞኝ ገበሬ

መ. ለታታሪ ገበሬ

31. የአለምሀ አባት ሲሰራ ንብ ነው። በዚህ ዐ.ነገር ንብ የሚለው ቃል አውዳዊ ፍች ምንድነው?

ሀ. በራሪ ነፍሳት

ለ. ጎበዝ

ሐ. ታታሪ

መ. ለ እና ሐ

32. የአንድን ነገር ምንነት፣ የአሰራር ሒደት የሚገልፅ ሁነቶችን፣ ድርጊቶችን በተመለከተ መልስ የሚሰጥ የድርሰት ዓይነት _____ ነው።

ሀ. አመዛዛኝ ድርሰት

ሐ. ገላጭ ድርሰት

ለ. ተራኪ ድርሰት

መ. ስዕላዊ ድርሰት

33. አንድን ሁነት በጊዜና በቦታ ቅደም ተከተል እንዲህ ሆነ እንዲህ ተደረገ በሚል የሚያቀርብልን የድርሰት አይነት ነው።

ሀ. አመዛዛኝ ድርሰት

ሐ. ሥዕላዊ ድርሰት

ለ. ተራኪ ድርሰት

መ. ገላጭ ድርሰት

34. በፅሁፍ ውስጥ ሀሳቡ እንዳያሻማና መልዕክቶች እንዳይዛቡ ለአንበቢ ግልፅ እንዲሆን ጉልህ ድርሻ ያለው _____ ይባላል።

ሀ. ሥርዓተ ነጥብ

ለ. ሥነ-ሥርዓት

ሐ. አንቀፅ

መ. ዐ.ነገር

35. ተውሳክ ግሶች ከግስ በፊት እየገቡ ግሱን ከምን አንባር ይገልፁታል?

ሀ. ከጊዜ

ለ. ከቦታ

ሐ. ከሁኔታ

መ. ሁሉም

36. አንድ ነገር መቼ እንደተከሰተ ወይም እንደሚከሰት የሚገልፅ _____ ይባላል።

ሀ. መስተዋድድ

ለ. ቅፅል

ሐ. የጊዜ ተውሳክ ግስ

መ. ስም

37. ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ ተቃራኒ ሀሳቦችን በማመዛዘን የትኛው እንደሚሻል የሚያሳይ የድርሰት ዓይነት _____ ይባላል።

ሀ. ገላጭ ድርሰት

ሐ. አመዛዛኝ ድርሰት

ለ. ተራኪ ድርሰት

መ. ሥዕላዊ ድርሰት

38. ብሩክ የተመሰገነ በስነ-ምግባሩ ነው። ይህ የሰዋሰው ስህተት ያለበት ዐ.ነገር ተስተካክሎ ሲፃፍ _____ ነው።

ሀ. ብሩክ በሥነምግባሩ ነው የተመሰገነ።

ለ. ብሩክ በስነምግባሩ የተመሰገነ ነው።

ሐ. ነው ብሩክ የተመሰገነ።

መ. ብሩክ የተመሰገነ ነው በሥነምግባሩ

39. ኢ/ሰ/መ/ጉ ይህ በአህፅሮት ቃል የተፃፈ ፅሁፍ ተብራርቶ ሲፃፍ ከሚከተሉት ትክክል ሆነው የቱ ነው?

ሀ. የኢትዮጵያ ሰብአዊ መብት ጉባኤ

ለ. የኢትዮጵያ ሰውነት መጠበቂያ ጉዞ

ሐ. የኢትዮጵያ ሰዎች መመለሻ ጉዳይ

መ. የኢትዮጵያ ሰዎች መኖሪያ ፈቃድ ጉዳይ

40. እኔ መፅሐፍ እያነበብኩ ነው። ይህ ዐረፍተ ነገር የተፃፈው በ _____ ጊዜ ነው።

ሀ. በኃላፊ ጊዜ

ሐ. በአሁን ጊዜ

ለ. በትንቢት ጊዜ

መ. መልሱ አልተሰተም